

(post scriptum...)

Lekció: Jn. 13.31-38/Textus: Ef. 6.21-24

2015. január 4.

Post scriptum... utóirat. Ezek a befejező sorok a levél részét alkotják, de a nagy ívű tanítás a nagykorú gyülekezetről, Isten új társadalmáról lezárult. Óriási magasságokat járt be az apostol, amint Istennek arról a munkájáról beszélt, hogy Krisztusban egy új emberiséget teremtett magának. Felmutatta Pál, hogy mit jelent méltóan élni ehhez az elhíváshoz, majd megerősített, hogy álljunk meg a gonosz elleni harcban. Mi van még hátra? Semmi különös, csak pár személyes közlés, és az elbúcsúzás. Hasonlóan más leveleihez, az apostol személyes megjegyzésekkel, majd áldásmondással zárja sorait. Post scriptum...

Olyan ez, mint amikor tömegek jönnek meghallgatni egy csodálatos előadóművészt, aki az előadásba mindent beletesz, a képessége, az energiája legjavát adja, majd az előadás végeztével az öltözőben pár szóval még eligazítja a hangosítókat, elmondja a menedzserének, hogy másnap pihenni fog, üdvözlő néhány ismerőst, és távozik. Nem nagy dolog, mondják mindazok, akiket egészen magával ragadott a koncert szépsége, vagy a színházi előadás sodrása. Post scriptum... De aki találkozott már nagy művésszel az öltözőben, tudja, hogy mennyire fontos ez a pillanat. Lehet, hogy óriási csalódást okoz, mert kiderül, hogy ez az egészen különös művész, akiből a színpadon szinte mennyei szeretet áradt, vagy aki csodálatos képességeivel egészen elbűvölt, „post scriptum” büszke és közömbös. Az ilyen viselkedés azonnal hitelteleníti azt, aminek korábban a tanúi voltunk. De lehet, hogy éppen az ellenkezője történik, és az öltözőben egy nyíltszívű, érdeklődő, bennünket is emberszámba vevő sztárral találjuk magunkat szemben, és elcsodálkozunk, hogy egy ilyen nagy ember hogyan lehet ennyire alázatos, ennyire "normális." Az egész előadás még értékesebb lesz számunkra ezáltal.

Tekintsünk most így az efézusi levél záró soraira. Hogyan látjuk magunk előtt az apostolt „post scriptum” ? Mi foglalkoztatja, mi motiválja, mit tesz? Mi jön a „nagy előadás”, azaz a csodálatos teológiai mélységek és magaslatok kifejtése után? Mi a jelentősége annak, amiről az apostol „post scriptum” intézkedik? Ezeket a kérdéseket elhelyezhetjük az ünnepek utáni helyzetünkben is. Mi jön számunkra az ünnepek után? Mit hoznak a hétköznapiak, a mindennapok? A választ a szakasz egyetlen kifejezéséből kiindulva keressük. Pál áldással zárja a sorait: „*A kegyelem legyen mindazokkal, akik el nem múltó szeretettel szeretik a mi Urunkat, Jézus Krisztust.*” Mit jelent az el nem múltó szeretet, ez a Jézus iránti, lángoló szeretet - a mindennapokban? Ott és akkor, ahol és amikor nem a rivaldafényben vagyunk, hanem, fogalmazzunk így, az „öltözőben.” **Hogyan szerethetjük Jézust el nem múltó szeretettel?**

Az el nem múltó szeretet tévútja: Jézus és a valóság elválasztása

Az el nem múltó szeretet lényege: Jézus és a valóság összekapcsolása

Az el nem múltó szeretet lehetősége: Jézus valóságos szeretete

Az el nem múlt szeretet tévútja: Jézus és a valóság elválasztása

Mi történik „post scriptum” Mi történik az előadás után? Minek a helye az „öltöző?” - Mindennapiság, hétköznapiság, rendetlenség, zűrzavar - a valóság. Az apostol nem a „levegőben lóg”; kapcsolatai vannak, ügyeket intéz, híreket küld és vesz, konkrét személyekről konkrét helyzetben gondolkodik. Ennek részleteit kicsit később bemutatom, de most elég, ha arra figyelünk, hogy aki hihetetlenül nagy ívű, dicsőséges igehirdetést írt le, a végén egészen emberi, közönséges, pásztori figyelemmel van jelen. Az el nem múlt szeretet, amellyel szereti Urát, Jézust, mindebben megjelenik.

Azért szükséges ezt hangsúlyozni, mert bennünket, Jézus követőit fenyeget az a veszély, hogy ennek az el nem múlt szeretetnek a megélését inkább helyezzük a színpadra, mint az „öltözőbe.” A színpadon (de ha a képet váltjuk, lehet ez a remetelak is - a lényeg, hogy magunk vagyunk) nem kell a bennünket körülvevő emberek bajaival, tolakodásával, figyelmetlenségével bajlódni, egészen magunk lehetünk. Semmi nem vonja el a figyelmünket Jézustól, hogy vele legyünk, a kapcsolatunkat ápoljuk, és egyre mélyebben megéljük az el nem múlt szeretetet lángolását. Van idő csendben lenni, van lehetőség elmélkedni, megadatik a természetben való sétálás, senki nem zavar abban, hogy dicsőítsem őt vagy csendben várakozzak jelenlétében. De amint odajön hozzánk valaki az „öltözőben”, amikor belerondít a mi „el-nem-múlt-szeretet-megélésünkbe”, könnyen bosszúsak leszünk. Hogyan lehet így nagy művészek lenni? Hogyan lehet így Jézust el nem múlt szeretettel szeretni? Hogyan lehet így benne növekedni és elmélyülni?

Mindez alapvetően két hozzáállásban ölthet testet a mi életünkben. Az elsőt nevezzük *szuperspiritualitásnak*. Ennek lényege, hogy azt hiszed, Jézus el nem múlt szeretete nem más, mint az, amit a színpad vagy a remetelak magányában megélsz. A „post scriptum” nyűg, az „öltöző” hiba a rendszerben. Úgy akarsz el nem múlt szeretettel szeretni Jézust, hogy az „öltöző” rendetlensége, az ott megjelenő emberek zavargása szűnjön meg. Olyanná leszünk, mint azok a sztárok, akiket a színpadról úgy menekítenek ki, hogy véletlenül se kelljen más hús-vér emberrel találkozniuk. Pállal együtt elcsodálkozunk Isten hatalmas kijelentésein, belerendülünk az evangélium dicsőséges igazságába, de nem követjük ugyanezt a Pált az élet mindennapos forgatagába, az ügyes-bajos dolgok világába. *A szuperspiritualitás lényege, hogy Jézust szeretjük - a valóság nélkül.* Égsz Jézusért, vágysz utána, keresed őt - de mindaz, ami körülvesz, csak akadály abban, hogy megéljed ezt a kapcsolatot. Ezen az úton hamar eljut az ember oda, hogy egyre erősebben tagadja a valóságot, hogy az „öltözőt” a gonosz mesterkedésének tartsa, és újra és újra azzal próbálja magát erősíteni, hogy megvallja, az „öltöző” nem más, mint illúzió. Jézust a valóságban nem tudja el nem múlt szeretettel szeretni.

Ugyanennek a gondolkodásnak a másik oldala a *spiritualitás hiánya*. Nem is foglalkozol azzal, hogy mit jelent el nem múlt szeretettel szeretni a mi Urunkat, Jézust. Miért? Azért, mert te nem tagadod le a valóságot, és tudod, hogy az élet jelentős része „post scriptum” azaz az „öltözőben” zajlik. Ha a szuperspiritualitás tévútja, hogy Jézusra akar koncentrálni a valóság nélkül, akkor ebben az esetben a *valóságra figyelünk - de Jézus nélkül.* Hiszen Jézust te is a színpadon, vagy a remetelakban tartod igazán szerethetőnek. Emlékezz, hányszor mondtad, vagy gondoltad, hogy alapvetően az élethelyzeted, a körülményeid teszik lehetetlenné, hogy Jézust teljes szívvel szeresd és kövesd. Milyen

erős, hogy az ember a múltba, vagy a jövőbe helyezi az el nem múltó szeretet megélését. Igen, akkor, amikor még nem voltak kisgyermekem, és volt lehetőségem egyedül és csendben lenni; akkor, amikor még nem dolgoztam ennyit; akkor, amikor még nem voltam beteg - akkor tudtam Jézust imádni. Az „öltözőből”, ahol nem keresed Jézust, visszanézel a múltba. Vagy amikor úgy gondoljuk, hogy akkor *majd*, amikor ezen túl leszek, amikor ezt a munkát befejezem, amikor ennek a kapcsolatnak vége lesz - majd akkor újra fogom így szeretni Jézust. De itt és most nem lehet.

Jézus a valóság nélkül - vagy a valóság Jézus nélkül. Vajon ez lenne a keresztény spiritualitás dilemmája? Vagy el nem múltó szeretettel szeretjük Jézust - de ehhez le kell tagadnunk, ki kell menekülnünk a valóságból; vagy élünk az „öltöző” mindennapiságában, állandóan megszakítva és megakasztva, váratlan helyzetekben találva magunkat mindenféle emberekkel - de akkor felejtsük el azt az elmélyülést, ami Jézus imádásához szükséges. *De vajon tényleg el kell választanunk Jézust és a valóságot? Miközben van helye a színpadnak vagy remetelaknak az életünkben, tényleg nem lehet az „öltözőben” szeretni Jézust?* Lássuk, hogyan éli ezt meg az apostol!

Az el nem múltó szeretet lényege: Jézus és a valóság összekapcsolása

Amit mi gyakran elválasztunk, azt az apostol összekapcsolja. Ő, aki csodálatos teológiai magasságokban és mélységekben járt, teljesen egyértelmű közvetlenséggel éli az Isten szeretetét „post scriptum”. Ő, aki a gyülekezetet tanította arra, hogyan őrizhetik meg az evangélium egységét szeretetben, nem tesz mást, mint maga is ezt munkálja. *"Azért pedig, hogy megtudjátok, mi van velem, és hogyan élek, mindent elmond nektek Tükhikosz ... akit éppen azért küldtem hozzátok, hogy értesüljetek helyzetükről, és megvigasztalja a szíveteket."* Melyik sztár szeretné, hogy rajongói többet megtudjanak gyengeségeiről, nyomorúságáról? Melyik remete számára fontos, hogy tudjanak róla, és ez vigasztalást hozzon azoknak, akik ismerik őt? Az apostol fontosnak tartja, hogy az efézusi gyülekezet tagjai halljanak többet a mindennapjairól. Azokról a napokról, amelyeket börtönben tölt, bilincsek között. Ezért veszi a fáradságot, és elküldi hű szolgatársát, Tükhikoszt, aki viszi a levelet, valamint saját szavaival fog beszámolni az apostol jelen helyzetének részleteiről. Mindezzel pedig az Pál célja, hogy bátorítsa, vigasztalja a címzettjeit.

Gondolkozzunk kicsit ezen. Levelek mennek és jönnek, követek viszik a hírt, hozzák a hírt, és - amint korábban Pál beszélt erről - ő imádkozik a gyülekezetért, és azokat is kéri, hogy imádkozzanak érte. John Stott jegyzi meg, hogy Pál célja a levelezés, a látogatás és az imádság által az, hogy egyre szorosabbra vonja a *személyes kapcsolatot* az efézusiakkal. Isten új társadalma, a nagykorú és érett gyülekezet, nem pusztán teológiai elmélet; az éppen ebben, a szeretetkapcsolatok elmélyítésében mutatkozik meg. (Stott, *God's New Society*, 289) Pál, aki úgy beszél címzettjeiről, mint akik el nem múltó szeretettel szeretik Jézust, mindezt az „öltözőben” éli meg. Miért?

Mert a keresztény spiritualitás szíve, a Jézus iránti el nem múltó szeretet szíve az, amit Jézus így mondott halála előtt: *„Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást.”* (Jn. 13.34) Eugene Peterson írja, hogy a keresztények legmeghatározóbb jellemzője a személyes,

bensőséges, a mindennapok konkrétságban és részleteiben megélt kapcsolatok (Christ Plays..., 310). Márpedig ez menthetetlenül az „öltözőbe” utalja Jézus iránti szeretetünket, hiszen a színpad vagy a remetelak magányában nincsenek kapcsolatok. A szeretet mindig konkrét, mindig helyi, mindig "itt és most", abban a valóságban, ahol éppen találjuk magunkat és a másikat, ahol találjuk egymást. Milyen Jézus iránti szeretet az, amely tagadja az „öltözőt”, a valóságos embereket a valóságos helyzetekben, és amely csak zenéről, természetéről, inspiráló történetekről szeretne tudni a testvéreink kizárásával? Ha így szeretnénk Jézust, azaz ha elválasztjuk Jézust és a valóságot, akkor „gondolatokat és érzéseket, eksztázist és újdonságot fogunk szeretni” (Peterson). Ez pedig nem más, mint bálványimádás, hiszen „a bálvány olyan isten, amiből minden, ami Isten, ki lett véve. A személytelené lett Isten, a kapcsolattalanított Isten, olyan isten, akit használhatunk, akit magunk mellé állítunk, akivel fantáziavilágban vagyunk együtt úgy, hogy egyszer sem kell szeretetet elfogadnunk vagy szeretet adnunk.” (Peterson, 325) Ha pedig ez igaz, akkor az „öltözőben”, a nagy istenélményeket követő "post scriptum" valóságban nem hogy nem lehetetlen Jézust el nem múltó szeretettel szeretni, hanem igazán csak itt és most lehet őt szeretni. Mit jelent ez konkrétan? Jézust és a valóságot összekapcsoljuk. A valóság két vonatkozását szeretném magunk elé állítani, a *személyességet* és az *őszinteséget*.

Személyesség. Az „öltözőbe” betolakodó nehéz ember nem akadályozza annak, hogy Jézust valóságosan szeressük, egyre jobban szeressük, hanem éppen eszköze. Ő képviseli a valóságot, amelyben most élünk, amelyben ma élünk. Ő képviseli most számunkra a családjunkat, a gyülekezeti testvéreinket, a házicsoportunkat, a munkatársainkat, a főnökeinket... Mindazokat - gondold végig, de úgyis tudod! - akik miatt azt szoktad mondani magadban, ha ez az ember nem lenne jelen az életben, sokkal jobb keresztény lennék. Mennyi nyugalom, béke lenne az életben, milyen jól tudnám szeretni és szolgálni Jézust. De ez már a menekülés a valóság elől - az elől a valóság elől, ami elől Jézus soha nem menekült el. Képzeld magad elé a nehéz embert, nehéz embereket! Képzeld magad elé Jézust! Mit mond neked Jézus? „Igen, tudom, miattuk nehéz engem szeretned?” - vagy: „Őket azért adtam az életedbe, hogy megtanuljál el nem múltó szeretettel szeretni engem, azáltal, hogy velem együtt és általam szereted azt, aki szerethetetlen?” A legvaskosabb, a legkaotikusabb, legzűrzavarosabb mindennapokban Jézus van melletted. Ha engem szeretsz, szeresd azt az embert. Konkrétan, részletekbe menően, tettekkel, elhordozván nehézségeit, kitartóan, újra és újra megbocsátva, szeresd! Ez a *személyes szeretet* a keresztény lelkiség sajátja. Az emberi kapcsolatok rendezetlen voltában szeretni Jézust el nem múltó szeretettel úgy, hogy szereted a másik embert, úgy, hogy a gyülekezetben szeretjük egymást. Mert nem szerethetjük Jézust személytelenül!

Őszinteség. Az őszinteség alatt itt a *jelen helyzet, a jelen körülményeinek az elismerését, magunkhoz ölelését értem.* Nem valahol valamikor máskor szerethetném jobban Jézust, hanem itt, és most, a jelen élethelyzet, földrajzi helyzet, családi helyzet, anyagi helyzet, egészségügyi helyzet az, amelyben tanulhatom őt egyre inkább szeretni. Amint Pál is ezt teszi, hiszen nem tagadja bilincseit, sőt, szívesen tájékoztatja a részletekről az efézusiakat. Nem tagadja önmaga előtt, és nem rejtegeti mások előtt... Miért lehet erre szabad? Részben azért, mert szeretetkapcsolatot épít. És még inkább azért, mert tudja, hogy ez a konkrét valóság, amiben él, az Úr előtt van, az Úr tudtával van. Gondolj arra, ami neked most - az „öltözőben” - különösen nehéz. Most, amikor elmúltak az ünnepek, az ünnep hangulata, az ünnep által kínált pihenés, az ünnep a hétköznapiakat bearanyozó

fénye - mi az, ami „post scriptum” nagyon nehéz? Lehet bűn, amivel küszködsz, lehet külső helyzet, körülmény, amit talán szégyellsz; lehet belső gyengeség vagy éppen családi örökség... Képzeld magad elé - és képzeld magad elé Jézust. Vajon azt mondja, hogy „megértelek, ebben a helyzetben még én sem tudnék el nem múltó szeretettel szeretni”, vagy azt, hogy „megértelek a küzdelemben, de melletted vagyok, és én munkálom, hogy ezt a helyzetet magadhoz ölelve el nem múltó szeretettel szeress engem?” Légy őszinte a valósággal kapcsolatban, és kösd össze azt Jézussal. Ismerd el magadnak, bölcsen oszd meg másokkal, akik veled hordozzák, hogy ebben a helyzetben is tanuld egyre jobban szeretni Jézust.

Az el nem múltó szeretet lehetősége: Jézus valóságos szeretete

„A kegyelem legyen mindazokkal, akik el nem múltó szeretettel szeretik a mi Urunkat, Jézus Krisztust” - mondja az áldást Pál. Legyen hát a kegyelemé az utolsó szó, mindannyiunk részére, akik ma azzal szembesülünk, hogy mit jelent szeretni Jézust a valóságban. A kegyelem, az örömhír üzenete pedig az, hogy mindazt, amiről elgondolkodtunk, az teszi lehetővé, hogy *Jézus is a valóságban szeretett és szeret bennünket*. Mi ez a valóság? *A valóságos Jézus a mi valóságunkba jön el.*

Jézus a mi valóságunkba érkezett. Ezt ünnepeltük Karácsonykor, emlékezzünk most erre, „post scriptum.” A mi Istenünk egy olyan Isten, aki belép a mi világunk minden rendezetlen, kaotikus, bűnnel terhelt, konkrét valóságába. Valóságosan a konkrét valóságba. Járja Galilea és Júdea koszos útjait, poros és fáradt a lába. Megérinti a leprást, megáldja a gyerekeket, nyálából készült sárt ken a vak ember szemeire. Személyes szeretet és őszinte szeretet. Nem embertelen a mi Istenünk; nem emberfeletti a mi Jézusunk, és ezért nem embertelen és nem emberfeletti szeretetre hívott el minket. Nem általában szeretett, hanem konkrétan, részletekbe menően, minden embert a maga valóságában. Amerre járt, akit megérintett, amit mondott. Ha elolvassuk az evangéliumot, valóságos Jézussal találjuk magunkat szemben, aki az „öltözőben” jár; nem a színpadon, hiszen lehajol, odafordul a nyomorultakhoz; nem a remetelakban, hiszen vállalja a valóságos összeütközést a büszkével és hatalmasokkal. Isten valóságosan szereti az embert.

El nem múltó szeretettel... Az „el nem múltó” kifejezés eredeti jelentése: „halhatatlan.” Mi halhatatlan szeretettel szeretjük azt, aki *halálos szeretettel szeretett* minket. Aki halálos szeretettel szeretett minket, azt szerethetjük mi halhatatlan szeretettel. Ez a kegyelem. Ez a valóság. Ez a személyesség. Ez az őszinteség. Engem és téged szeretett a kereszten, egészen konkrétan abban a valóságban, aminek bűn a neve; ami elszemélytelenít minket és másokat, ami bebörtönöz önmagunkba, ami nem engedi, hogy elismerjük a valóságot. A bűn el akar repíteni a színpadra, a bűn be akar zárni a remetelakba, a bűn akarja elhíttetni veled, hogy itt és most nem lehet szeretni Jézust, nem alkalmas az idő, a hely, a körülmény, majd máskor... A bűn akar fogságban tartani, hogy továbbra is tagadd a valóságot, és a bűn akarja elhíttetni, hogy a szerethetlent csak gyűlölni lehet. De Jézus *halálos szeretettel szeretett minket*, hogy szabadok legyünk, általa és benne, szeretni a szerethetlent, és elismerni, megvallani a valóságot. Ámen!